

Sygn. akt I Ca 136/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSO Iwona Podwójniak

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości Spółdzielni (...) w upadłości likwidacyjnej w S.

przeciwko Gminie S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 22 lutego 2017 roku, sygnatura akt I C 203/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanej Gminy S. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości Spółdzielni (...) w upadłości likwidacyjnej w S. 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 136/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Wieluniu zasądził od pozwanej Gminy S. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości Spółdzielni (...) w upadłości likwidacyjnej w S. kwotę 28 913,76 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1), kwotę 4 201,80 zł (pkt 2), umorzył postępowanie w zakresie kwoty 9 237,24 zł (pkt 3), ponadto zasądził od pozwanej Gminy na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości kwotę 4 325,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 4) oraz zasądził od pozwanej Gminy S. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 2 949,25 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach.

Spółdzielnia (...) posiadała oczyszczalnię zakładową. Gmina S. w dniu 14 czerwca 1996 roku zawarła ze spółdzielnią umowę o oczyszczanie ścieków. Wskazana umowa przewidywała stawkę podstawową za 1 m³ oczyszczonych ścieków w kwocie 3,75 zł.

W dniu 31 marca 2011 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu ogłosił (...).

W dniu 13 czerwca 2011 roku Syndyk Masy Upadłości Spółdzielni (...) w S. w upadłości likwidacyjnej odstąpił z dniem 1 lipca 2011 roku na podstawie art. 98 ust. 1 Prawa upadłościowego od umowy o przyjęcie i oczyszczanie ścieków zawartej przez Gminę ze Spółdzielnią w dniu 14 czerwca 1996 roku, podnosząc iż w razie dalszego dostarczania i oczyszczania ścieków w oczyszczalni upadłego należy zawrzeć nową umowę.

Gmina nadal dostarczała ścieki do oczyszczalni.

W dniu 18 lipca 2011 roku powód przedstawił pozwanej projekt nowej umowy o oczyszczanie ścieków ze stawką podstawową 5,50 zł netto za 1 m³ ścieków obowiązującą od 1 lipca 2011 roku.

Pozwana Gmina S. regulowała swoje zobowiązania według stawek określonych w nieobowiązującej umowie.

Biegły sądowy z zakresu rachunkowości i finansów w opinii wydanej na potrzeby niniejszej sprawy wskazał, iż za okres od stycznia 2014 roku do stycznia 2015 roku koszt oczyszczenia 1 m³ ścieków wyniósł 7,08 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd pierwszej instancji wskazał, że usługi oczyszczania ścieków w miejscowościach S. i K. S. wykonywane były przez Spółdzielnię (...) w upadłości likwidacyjnej prowadzącej zakładową oczyszczalnię ścieków na podstawie umowy cywilnoprawnej z Gminą S., której warunki strony negocjowały, w szczególności ustalając wysokość stawek za oczyszczenie 1 m³ ścieków, z uwzględnieniem kalkulacji kosztów Spółdzielni. Okoliczności te potwierdzone zostały przez świadka B. W. pełniącą w latach 2009 - 2010 funkcję wójta Gminy S.. W piśmie doręczonym Gminie S. w dniu 11 czerwca 2011 roku syndyk masy upadłości Spółdzielni (...) złożył oświadczenie o odstąpieniu od łączącej strony umowy o świadczenie usług oczyszczania ścieków wskazując, iż ustalona aneksem stawka jest za niska. Syndyk złożył w Urzędzie Gminy projekt nowej umowy wskazując nową stawkę. Urnowa nie została podpisana przez pozwaną. Pozwana jednak nadal dostarczała ścieki do zakładowej oczyszczalni. W ten sposób doszło do zawarcia między stronami, w sposób dorozumiany, nowej umowy o oczyszczanie ścieków (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2006 roku I CSK 149/05 publ. Lex). Z właściwości łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, umowy o świadczenie usług, do której odpowiednie zastosowanie mają przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.) wynika jego odpłatność. Należy przy tym stwierdzić, iż Spółdzielnia (...) nie jest przedsiębiorstwem wodnokanalizacyjnym zdefiniowanym w art. 2 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, w związku z czym nie ma do niej zastosowania przepis art. 24 ustawy o obowiązku przedstawiania taryf podlegających zatwierdzeniu w drodze uchwały rady gminy. Spółdzielnia świadczyła na rzecz Gminy S. usługi oczyszczania ścieków, za które syndyk wystawił faktury określające należne Spółdzielni wynagrodzenie według nowo ustalonych przez syndyka, po odstąpieniu od pierwotnie obowiązującej umowy, stawek, uwzględniających aktualne koszty oczyszczania ścieków.

W piśmie procesowym z dnia 7 sierpnia 2015 roku powód sprecyzował żądanie pozwu żądając ostatecznie od pozwanego kwoty 28 913,76 zł z odsetkami od dnia 17 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty i kwoty 4 201,80 zł tytułem odsetek od dnia wymagalności każdej z objętych faktur do dnia 16 czerwca 2015 roku. Uznając za zasadne roszczenia powoda, Sąd orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji wyroku.

O odsetkach za opóźnienie w spełnieniu świadczenia Sąd orzekł na podstawie art. 455 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu ustawy obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

W toku postępowania powód cofnął powództwo w zakresie kwoty 9 237,24 zł i w tym zakresie na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. Sąd postępowanie umorzył, o czym orzeczono jak w punkcie 3 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt. 4 i 5 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację złożyła pozwana. Zaskarżyła orzeczenie w części, tj. w pkt I, II, IV i V.

Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 235 k.p.c. (zasady bezpośredniości postępowania dowodowego) poprzez niezastosowanie i dopuszczenie dowodu z zeznań świadka B. W. przeprowadzonego w innym postępowaniu, art. 233 § 1 k.p.c. - sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie rozważenie w sposób wszechstronny materiału dowodowego i przekroczenie przez Sąd pierwszej instancji granic swobodnej oceny dowodów w wyniku ustalenia, iż powódka nie jest przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie rozważenie w sposób wszechstronny materiału dowodowego i przekroczenie przez Sąd pierwszej instancji granic swobodnej oceny dowodów w wyniku ustalenia, iż powód dostarczył pozwanej faktury przed wytoczeniem niniejszego powództwa.

Ponadto skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego w postaci art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c. poprzez niezastosowanie i przyjęcie jako początkowej daty liczenia odsetek innej daty niż niezwłocznie po wezwaniu do spełnienia świadczenia, naruszenie przepisów procesowych w postaci art. 207 § 6 k.p.c., 217 § 2 k.p.c. i art. 286 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie polegające na oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego, naruszenia prawa materialnego w postaci art. 451 k.c. poprzez niezastosowanie w wyniku pominięcia sposobu zaliczenia wpłat wskazanego przez pozwanego.

Podnosząc powyższe, skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości; zasądzenie na rzecz pozwanej od powoda zwrotu kosztów postępowania i zastępstwa procesowego w pierwszej i drugiej instancji według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie jest uzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

W ocenie sądu okręgowego brak jest podstaw dla zarzutów wskazanych w apelacji. Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozstrzygnął spór między stronami.

W kwestii poszczególnych zarzutów zaskarżenia podnieść należy co następuje.

Odnośnie zarzutu powołania zeznań świadka B. W., która nie została przesłuchana w sprawie, przez co doszło w ocenie apelującego do naruszenia zasady bezpośredniości, to istotnie, sąd w uzasadnieniu wskazał na zeznania świadka B. W., które świadek ten składała w innej sprawie, niemniej brak jest wystarczających przesłanek dla uznania, że takie uchybienie procesowe miało wpływ na wynik sprawy, a jedynie wówczas zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego może mieć uzasadnienie prawne i być skuteczny. Nie może zaś podlegać kwestii, że strony – co zresztą nie było okolicznością kwestionowaną – wiązała umowa z dnia 14 czerwca 1996 roku o oczyszczenie ścieków, że strony ustaliły w tejże umowie stawkę za oczyszczanie 1 m³ ścieków na kwotę 3,75 zł, że stawka ta była negocjowana i została ustalona z uwzględnieniem kalkulacji kosztów Spółdzielni. Sąd w oparciu o zeznania świadka B. W. nie dokonywał natomiast żadnych innych ustaleń.

Wbrew stanowisku skarżącego sąd pierwszej instancji nie dopuścił się też w żaden ze wskazanych w apelacji sposobów naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Co się tyczy zarzutu błędnego ustalenia, że powód nie jest przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, to jego istota nie może sprowadzać się do tego czy powód wypełnia przesłanki dla uznania go za takiego przedsiębiorcę

w rozumieniu przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, czy też nie. Nie była przecież kwestionowana przez pozwaną okoliczność, że oczyszczalnia wykonująca usługę na rzecz Gminy była oczyszczalnią zakładową powodowej Spółdzielni, stworzoną dla jej własnych potrzeb, następnie – poprzez regulacje umowne z poszczególnymi podmiotami – wykonująca usługi dla różnych odbiorców zewnętrznych; pozwana Gmina była jednym z takich kontrahentów. W sprawie nie powoływano okoliczności odnoszących się do istnienia po stronie powodowej spółdzielni ustawowych obowiązków w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków – wynikających np. z regulacji art. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku.

W tym kontekście nie może podlegać kwestii, że dla relacji między stronami za dochodzony w niniejszej sprawie okres realizacji usługi, zastosowanie winna mieć regulacja przepisu art. 735 § 2 k.c. w zw. z art. 750 k.c. W braku taryfy, umownego uzgodnienia wysokości wynagrodzenia, przyjmującemu usługę należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy. Takie wynagrodzenie zostało ustalone na podstawie opinii biegłego, która nawet wskazywała wyższą kwotę stawki za 1 m³ (7,08 zł) niż dochodzona przez powodową Spółdzielnię (5,50 zł). W stanie rzeczy jak wyżej – w braku podstaw dla obowiązywania stawek taryfowych – nie może również odnieść skutku zarzut naruszenia przepisów art. 207 § 6 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c. i art. 286 k.p.c. – a to z uwagi na to, że okoliczności mające być przedmiotem takiej uzupełniającej opinii nie były istotne dla rozstrzygnięcia.

W odniesieniu do dalszych zarzutów wskazać trzeba, że nie ma też podstaw zarzut błędnego ustalenia, że powodowa Spółdzielnia dostarczyła pozwanej Gminie faktury przed wytoczeniem powództwa. Okoliczność dostarczenia faktur będących podstawą powództwa w niniejszej sprawie wynika już choćby z tego, że pozwana Gmina realizowała na rzecz powodowej Spółdzielni określone płatności z tych faktur w krótkim odstępie czasu od daty wystawienia faktury (np. co do faktury nr (...)), ponadto składała oświadczenia o potrąceniu – w powołaniu na faktury; wreszcie, powódka załączyła wezwanie do zapłaty z dnia 17 lutego 2015 roku wraz z potwierdzeniem nadania.

W tym kontekście nie są także uprawnione zarzuty wskazujące na naruszenie prawa materialnego, tj. art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c., także również przepisu art. 451 k.c. Mianowicie po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska – w związku z treścią pisma pozwanej Gminy z dnia 16 czerwca 2016 roku i jego załącznikiem – powodowa Spółdzielnia dokonała rozliczenia według wskazania Gminy, a odsetki zostały obliczone i skapitalizowane jedynie od należności nie uiszczonych w ogóle z danej faktury, a nie także od tych, które zostały zapłacone z opóźnieniem czy też wynikały z dokonanego potrącenia.

Z tych względów apelacja nie znajdowała podstaw, dlatego należało ją oddalić, o czym orzeczono w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

Wobec wyniku apelacji, koszty postępowania odwoławczego obciążają przegrywającą pozwaną – stosownie do przepisu art. 98 k.p.c. Skarżąca winna zwrócić powodowej Spółdzielni koszty zastępstwa prawnego w wysokości 1800 zł – stosownie do przepisu § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych – Dz. U. 2015.1804.